

Lunda torrlägningsföretag.

i Spånga och Järfälla socknar
och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1931 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

[illegible]

Fästingst	Registernummer	Fästingst	Sjögarens namn	Läkande	Eg	Värde		Värde	
						Ls	ör	Ls	ör
			Överfäst						
Fästingst	10 29		1000 på landst			100	-	200	-
"	11 25		" " "			181	-	705	-
"	10 46		" " "			200	-	300	-
Grundst			- Kyrkostadens land			10715	-	47144	-
"			" "			5115	-	7785	-
"			Om märke märke			277	50	475	-
"			" " "			485	-	570	-
Solbarn	1005		Om märke på landst			875	12	50	
"	1007		" " "			106	25	214	50
"	10 41		" " "			67	50	112	50
"	1003		" " "			115	-	287	50
"	13		" " "			45	-	270	-
"	9		" " "			77	50	467	50
"	8		" " "			270	-	543	-
"	5		Om märke på landst			157	-	425	-
"	6		" " "			70	-	50	-
"	1117		Om märke på landst			175	-	400	-
"	1140		" " "			218	75	214	50
"	1141		" " "			155	-	150	-
"	1141		" " "			50	-	140	-
"	1111		" " "			75	-	57	50
"	1112		" " "			27	-	45	-
"	1113		" " "			57	75	87	75
"	1107		" " "			18	75	180	75
"	902		" " "			107	50	327	50
"	905		" " "			45	-	410	-
"	907		" " "			57	75	87	75

Fästingst	Värde	Pro.	Fästingst	Värde	Pro.	Fästingst	Värde	Pro.	Fästingst	Värde	Pro.
Ls	ör	Ls	ör	Ls	ör	Ls	ör	Ls	ör	Ls	ör
100	-	129	90	0.95		129	90	0.79		6	65
245	-	195	52	1.43		195	52	1.19		10	00
450	-	211	40	1.59		211	40	1.32		11	10
12447	-	10807	14	79.04		10807	14	65.78		553	17
2670	-	1040	74	37.00		1020	74	0.21		52	22
97	50	37	42	1.35		37	24	0.23		1	94
87	-	30	08	1.20		33	08	0.40		1	68
275	-	1	38	7.05		1	38	0.01			08
106	25	71	80	1.48		40	80	0.25		2	10
45	-	17	37	0.63		17	37	0.11			93
174	50	65	87	4.09		65	87	0.40		3	37
245	-	86	02	0.12		86	02	0.52		4	37
190	-	74	51	2.63		74	51	0.44		3	70
470	-	133	57	3.75		103	37	2.63		5	29
27	50	25	92	0.94		25	92	0.16		1	35
10	-	3	86	0.14		3	86	0.02			17
30	-	22	88	0.83		24	88	0.17		1	18
93	75	25	87	1.60		25	87	0.22		1	85
15	-	17	37	0.63		17	37	0.11			93
30	-	22	88	0.83		22	88	0.14		1	18
24	50	8	55	0.21		8	55	0.05			42
15	-	5	51	0.20		5	51	0.03			25
5	-	1	73	0.07		1	93	0.01			08
105	-	71	25	1.46		40	25	0.24		2	02
190	-	12	78	2.64		12	78	0.44		3	70
165	-	63	14	2.47		63	14	0.38		3	20

Overton

Year	Month	Day	Time	Location	Remarks
1905	June	1st	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	2nd	10:00	St. Louis	Left
1905	June	3rd	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	4th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	5th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	6th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	7th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	8th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	9th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	10th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	11th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	12th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	13th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	14th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	15th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	16th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	17th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	18th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	19th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	20th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	21st	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	22nd	10:00	St. Louis	Left
1905	June	23rd	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	24th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	25th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	26th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	27th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	28th	10:00	St. Louis	Left
1905	June	29th	10:00	St. Louis	Arrived
1905	June	30th	10:00	St. Louis	Left

Förbätt-				Förbätt-				Förbätt-			
Kont.				Kont.				Kont.			
vings-				vings-				vings-			
ände				ände				ände			
Luv.				Luv.				Luv.			
in				in				in			
Luv.				Luv.				Luv.			
in				in				in			

132 30	30 40	1.83	38 45	0.31	2 61
163 75	64 57	2.27	64 57	0.38	3 20
157 30	51 10	2.18	60 10	0.31	3 12
115 -	47 11	1.60	47 11	0.47	2 27
5 -	1 70	0.07	1 70	0.01	08
11 25	4 41	0.16	4 41	0.03	25
45 -	11 37	0.63	11 37	0.10	84
5 15	1 38	0.05	1 38	0.01	08
20 20	1 1 20	0.31	1 1 20	0.06	51
18 75	18 15	0.68	18 15	0.11	93
20 -	24 88	0.83	24 88	0.14	118
15 -	5 79	0.41	5 79	0.07	34
57 30	4 2 06	0.83	4 2 06	0.13	1 09
748 15	186 73	6.78	186 73	1.17	9 58
40 -	20 00	1.11	20 00	0.17	1 60
72 1 33	258 71	10.1	258 71	4.18	18 33
740 1 33	4151 -	170.00	15745 1513670 -	100 00 10 430 -	100.00 8.00 94

all the things that I have seen and heard
of the world - and the world, as it is, is a
very different thing from what I have
heard of it.

Dec 22 1921

1000

1. *Chelone mydas* (Linnaeus)

1891

2. Guidelines of the exam

U t l ä t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande utdikning
av mark tillhörande en del Järfällatomter
i Järfälla socken samt lunde och en del
fastigheter inom Solhem i Spånga socken och
Stockholms län, avgivet vid synförrätt-
ning enligt vattenlagen år 1951.

Läro.

Ifrågavarande avdikningsområdet är beläget omkring 2.0
km. sydväst om Spånga kyrka. A bifogade översiktskarta har avdik-
ningsområdet markerats med en blå linje. Även nederbudsområdet
markerats med en blå linje. Avdikningsområdet utgöres av såväl
odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av så månlagt 36,205
hektar.

Nederbudsområdet.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms vattensystem samt
det enligt Kungl. Kungörelsen den 15 april 1922 med n:o 61 beteck-
nande nederbudsområdet.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes resolution av

den 1 juni 1931 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Lunda torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdike dit vatten kan ledas, med tillägg för fall för längre från avlopp belägen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med

A-B-C-D samt ett sidoavlopp å kartan betecknat med C-E-F till vilket vid punkt E infaller sidoavloppet C-E. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linie för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har för huvudavloppet beräknats till 1.50 km.² Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 150 sek. pr. km.² och medelavrinningen till 15 sek. pr. km.² Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.23 m³/sek. och medelvattenmängden 0.023 m³/sek.

För huvudavloppet föreslås följande dimensioner:

a) för sträckan 4-0 (346 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) för sträckan 0-3 (300 meter)

Bottenlutning 9.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

c) för sträckan 3-8+40 (540 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter i jordsektion, 1.0 meter i berg

Sidolutning 1:1.5 " " 1:0.1 " "

d) för sträckan 8+40-15 (660 meter)

Bottenlutning 1.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

e) för sträckan 15-15+43 (43 meter)

Bottenlutning 29.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden kunna avböras vid ett vattendjup av 0.65 meter och medelvattenmängden kunna avböras vid ett vattendjup av högst 0.25 meter.

För sidoavloppet C-E-F föreslås följande dimensioner.

a) för sträckan 0-1 (100 meter)

Bottenlutning 4.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) för sträckan 1-2 (100 meter)

Bottenlutning 1.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

c) för sträckan 2-2+95 (95 meter)

Bottenlutning 13.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

För sidoavloppet E-G- har nederbördsområdet beräknats till 0.3 km.² För detta avlopp föreslås täckt ledning av 12" runda cementrör i lutning 3.0:1000. Vid utloppet förstärkes ledningen på sätt ritningen utvisar. Ledningen förses med 3 st. inspektionsbrunnar i läge, som såväl plan- som profilritningen utvisar. Vid inloppet lägges intagsbrunn och har för densamma särskild ritning upprättats. Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 1.0 meter tjockt jordlager.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Ä den vid förrättningen upprättade profilritningen

Äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvigningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna samt av grävnings-tabellen.

Vattenverk.

Något vattenverk beröres ej av företagets utförande.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda desamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och får påbörjas efter den 1 oktober 1931 och skall vara fullbordat senast innan den 1 november 1933. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos lästerbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen

mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 i vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 i vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 3 st. broar.

Desamma skola ombyggnas på förslagsritning, företagets beaktad på
sitt särskilda förslagsritning utvisar.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och så erfordras un-
der dess utförande, så all det avses eller inspekteras av i lä-
net tjänstgörande Statens lanternensingenier eller annan av ve-
derbörjande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De för föreslagna avloppen skola första gången under
första året efter sedan arbetet blivit avslutat samt därefter
vart annat år samt så ofta det desamellan erfordras rensas från
ansamlade slam- och växtbilleringar och skall detta arbete vara
fullbordat senast den 1 oktober af år, rensning sålunda skall
företagss. 10 tredjerna skola fördelas efter samma princip som
här nedan angives för 7 stradernas fördelning för avloppens för-
sta upptagning. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinies
profil i R & T 6 profilritningen anläggn. höjdhöjdet.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vid-
taga utan Öfrige intressenters hinder.

De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas
av den eller de so. hittills haft sig denna skyldighet f. d.

Planering, anläggning av vattningss plats m.m.

Planering, anläggning, av vattningss plats i avloppen
eller annan åtförd varigeno. skada uppstår eller som hindrar
vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller påläggas, och
skall därest skada uppstår genom dolåsning eller annans på-
läggning åtgärder av denna omedelbart åtgärdas.

Planering.

För bestämmande av arealor vattensladdad mark samt
för uträkande av varje åsfigurs höjdhöjdet över medelvat enytan
i avloppen, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd
och ritavviken samt beaktad medels en kurva belägen på full torr-
läggningshöjden över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen
på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

I ingen överenskomst angående kostnadernas för-
delning lämpligen kan det träffas, har åsgradering varit nödvän-
dig och den densamma verkställt efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer, införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppen, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regel följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan an-

setts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan låna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning, av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 1 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt för-

bättringsvärdena blivit för varje ågofigur med hänsyn till
dess ytinhåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättra-
ras genom företaget omfattar en areal av sammanlagt 34,735 hektar.

Dess blivande värde utgör	55.328,25 kronor.
" nuvarande " "	<u>32.373,-</u> "
Förbättringsvärde sålunda	22.955,25 "

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till Ko-
nungens Befallningshavande orläggas en avgift av 1 krona för
tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vat-
tendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggan-
de fall värdeökningen uppgår till 22.955,25 kronor skall till
Konungens Befallningshavande orläggas ett belopp av 22,96 kro-
nor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillstäl-
las länsstyrelsen.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för
avloppens utvidgning föreskriva synemännen att sådan skall utgå,

varför särskild ersättnings längd upprättats.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag
föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda utta-
lande att sådan skall utgå, varför särskild ersättningslängd här-
för upprättats, och omfattar denna ersättning såväl ersättning
för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda
eller om vallarna bortföras, ersättning för det arbete, som er-
fordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande
av räkenskaperna för företaget.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid fram-
tida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan
intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller un-
danskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete,
åger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit
täckd av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes med-
delande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider ska-

dan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos storbysgdens vatten-domstol inom fem år räk-^{för/}at från utgången av den företags fullbor-dande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sakt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 i Vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning, har särskild tabell utöver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betraktats som två avdelningar och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnes genom avdikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med skanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för delkningen än som svarar mot värdet å den båtnad, hans mark därigenom berödes. På någon framställning att få erlägga bidrag till kostnaden för företags utförande på visst antal är ej anförts har någon sådan för-

delning ej heller verkställts.

Synkostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla endhanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av synoförrätningskostnaderna finnes verkställd i ovan-nämnda tabell b.

Företagets atällning till onskilda järnväg.

Det nuvarande avloppet går utefter och korsar banvallen för järnvägen Spånga-Lofsta. Vidtagna borrningar have visat att botten i det utefter banvallen gående avlopps diket är synnerligen lös. En fördämnning av detta avlopp skulle sålunda kunna medföra fara för banvallens bestånd. En omläggning av diket 20 meter åt sidan räknat från spårets mitt till dikets mitt föreslås och har detta förslag vunnit vederbörande tjänstemans godkännande. Det gamla avloppet utefter banvallen skall fyllas igen.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnes 2 fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola nog

bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 §.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt uppta af klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen af detta utlåtande ej erfordras kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda besvär.

Lunda den 2 november 1931

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

G. Östman

Axel Jansson

Biträdande gode män.